

Danmark i verden efter 1989

(side 256-267)

Karakteriser perioden

- Beskriv situationen i verden omkring periodens begyndelse.
- Beskriv situationen i verden omkring periodens afslutning
- Giv tre eksempler på begivenheder i Danmark, som har haft betydning for resten af verden.
Beskriv hvilken betydning begivenhederne har haft
- Giv tre eksempler på begivenheder i verden, som har haft betydning for Danmark.
Beskriv hvilken betydning begivenhederne har haft.
- Find fem ord fra kapitlet, som du synes karakteriserer perioden.

Tip en 13'er

Når du har læst side 256-267, kan du udfylde nedenstående kryds og tværs.

Tegn en ring om bogstavet ved det rigtige tegn.

	1	x	2
Hvilket land angreb Irak i 1990? Iran (1). Saudi-arabien (x). Kuwait (2).	S	K	G
Hvornår faldt Berlinmuren? 1961 (1). 1989 (x). 1991 (2)	P	L	N
Hvad var Kosovo i slutningen af 1990'erne? En provins i Serbien (1). En selvstændig stat (x). En provins i Albanien (2).	O	E	I
Hvem var udenrigsminister i Danmark i 1992? Per Stig Møller (1). Uffe Ellemann-Jensen (x). Marianne Jelved (2).	F	B	G
I 1995 blev den bosniske by Srebrenica verdenskendt. Hvorfor? Blev kendt for sit fredelige samarbejde mellem muslimer og serbere (1). De olympiske vinterlege (x). Serbiske militser gennemførte en massakre på 7.500 indbyggere i byen (2).	E	I	A
Hvilke lande stemte ikke nej til den ny EU-traktat i 2005? Holland (1). Norge (x). Frankrig (2).	M	L	N
Hvem herskede i Afghanistan, da USA angreb landet i 2001? Talaban (1). Kommunisterne (x). En enevældig konge (2).	I	O	A
Hvad skete der med Maastricht-traktaten i Danmark i 1992? Danskerne stemte "ja" (1). Danskerne stemte "nej" (x). Danskerne fik ikke lov til at stemme (2).	K	S	L
I begyndelsen af 2000-tallet talte USA's præsident om Ondskabens Akse. Hvem var ikke en del af denne? Nordkorea (1). Iran (x). Kina (2).	A	Y	E
Hvornår indledte USA og bl.a. Danmark et angreb på Irak? 1995 (1). 2003 (x). 2005 (2).	S	R	P
Hvor ligger Guantanamo-basen? På Cuba (1). I Afghanistan (x). I Irak	I	E	O
Dansk parti, der ønsker at stoppe indvandringen til Danmark. Socialdemokratiet (1). Dansk Folkeparti (x). Enhedslisten (2):	M	N	K
I 1992 startede en blodig borgerkrig i Europa. Hvor var det? Grækenland (1). Rumænien (x). Bosnien (2).	N	M	G

Kontrolord: _____

Danmark i EU

Side 258 kan du læse om EU.

- Hvad er formålet med EU?
- Hvornår blev EU oprettet?
- Hvornår blev Danmark medlem?
- Igennem de sidste årtier er EU-samarbejdet blevet tættere. Undersøg, om EU også har haft problemer. Giv 3 eksempler.

Diskuter i grupper:

- Hvorfor tror I, at befolkningerne i EU-landene ind i mellem stemmer nej til nye EU-traktater?
- Hvorfor fortsætter politikerne alligevel samarbejdet?
- Hvad kan man gøre for at undgå utilfredshed i EU?
- Er det efter jeres mening vigtigt, at landene i EU står sammen? Begrund.

Undersøg hvordan holdningerne til EU er i dag.

- Lav en lille spørgeguide med 5 spørgsmål. Brug jeres gruppediskussioner til at formulere spørgsmålene. Giv evt. nogle eksempler eller løsningsforslag, som folk skal forholde sig til. Interview voksne fra jeres omgangskreds eller på gaden.
- Fremlæg jeres resultater for hinanden i klassen

Irakkrigen

Siden 262-63 kan du læse om Irakkrigen. Danmark deltog i det USA-ledede angreb i marts 2003. Begrundelsen for angrebet var, at Irak havde masseødelæggelsesvåben (atomvåben, biologiske og kemiske våben) – eller i hvert fald var i færd med at udvikle dem. Desuden blev det hævdet, at Irak støttede terrorister, der bl.a. havde stået bag angrebet på USA den 11. september 2001 (se side 260).

Kilde 1:

På et EU-topmøde i marts 2003 begrundede den danske statsminister Anders Fogh Rasmussen krigen mod Irak:

”Irak har masseødelæggelsesvåben. Det er ikke noget, vi blot tror. Vi ved det. Irak har selv indrømmet, at de har haft sennepsgas, nervegas og miltbrand, men Saddam Hussein vil ikke afregne. Han vil ikke fortælle os, hvor og hvordan de våben er blevet destrueret. Det ved vi fra FN’s inspektører, så der er ingen tvivl i mit sind [...]”

Kilde 2:

Uddrag af leder i Politiken 11. april 2007

”Der var kun én god begrundelse for at indlede Irakkrigen, og der var en lang række gode grunde til at lade være.

Det er efterhånden ubestridt, at Saddam Husseins Irak ikke stod bag al-Qaeda-terroren. Regeringens påstand om, at krigen var begrundet i, at Saddam Hussein ikke ville samarbejde med FN, kan heller ikke stå for en nærmere prøvelse:

Da krigen blev indledt, samarbejdede Irak faktisk med FN til våbeninspektørernes tilfredshed. Med Hans Blix (leder af våbeninspektørerne) i spidsen ønskede de ikke krig, men tværtimod mulighed for at føre det arbejde til ende, der ville have bekræftet, hvad vi nu ved:

Der var ingen masseødelæggelsesvåben i landet.

Der var ingen begrundelse for krigen i den almindelige folkeret, i og med at Irak ikke havde angrebet et andet land.

Der var heller ingen begrundelse i den nye, humanitære folkeret, i og med at Saddam Husseins folkemord mod kurderne var næsten 15 år gammelt, da invasionen fandt sted.

Den eneste gode begrundelse for krigen var, at Irak ville kunne blive et demokrati og et bedre sted at leve, hvis Saddam blev afsat med magt, og at dette måske kunne stimulere en demokratisering af Mellemøsten.

[...] krigens retfærdiggørelse står og falder altså med demokratiseringens succes."

- Hvilken rolle spiller Iraks masseødelæggelsesvåben i de to kilder.
- Undersøg, om det i 2003 faktisk var dokumenteret, at Irak havde masseødelæggelsesvåben.
- Hvem har ifølge kilde 2 ansvar for Irakkrigen?
- Hvad kan ifølge kilde 2 begrunde krigen?
- Hvordan er det gået med at opfylde den begrundelse?

Globaliseringen

Side 264 kan du læse om globalisering.

- Prøv med få ord at give din egen definition af ordet.
- Giv 2 eksempler på globaliseringens positive sider og negative sider.
- Hvordan påvirker globaliseringen dig i din hverdag?
- Giv 2 eksempler på, hvordan du mærker den kulturelle globalisering
- Giv 2 eksempler på, hvordan du mærker den politiske globalisering
- Giv 2 eksempler på, hvordan du mærker den økonomiske globalisering
- Hvilken form for globalisering er du mest påvirket af i din hverdag?

Integration

Side 265 kan du læse om indvandring til Danmark.

- Hvorfor flyttede mange udlændinge til Danmark i 1960'erne?

Der kom mange indvandrere til Danmark i 60'erne og 70'erne. Deres børn er født i Danmark – og i dag er de voksne og har måske selv børn. Alligevel bliver indvandrerens efterkommere ofte omtalt som 2. og 3. generationsindvandrere.

- Hvornår holder man op med at være indvandrer – eller 2. og 3. generationsindvandrer – og bliver blot betegnet som dansker?
- Opstil en række kriterier, som, du synes, skal være opfyldt for at man er dansker.
- På side 265 gives der to eksempler på, hvad man kan mene med integration. Hvilke?
- Hvilke af de to måder er du mest enig i?

Skriv et lille essay, hvor du diskuterer, om du kunne tænke dig at bo i et andet land.

Du kan fx komme ind på:

- Hvilket land du evt. kunne tænke dig at bo i.
- Om det skulle være på et bestemt tidspunkt i dit liv.
- Hvad der kunne give dig lyst til at flytte fra Danmark.
- Hvor meget du ville ændre ved dig selv for at passe ind i det nye land.